

Versio: 2
Päivämäärä: 21.11.2024
Hyväksyjä: Sari Hämäläinen, 20.11.2024 10:34

429.10.2024

Yksikkö:	142021	Hoito- ja tutkimusohje	Julkinen
----------	---------------	------------------------	----------

Otsikko:	Perifeerinen verisuonikanyyli
Laatija(t):	Bergmann Christoph
Vastuuhlö:	Bergmann Christoph
Hyväksyjä:	Hämäläinen Sari
Kuvaus:	Kuvataan perifeerinen verisuonikanyyli hoito-ohjeet

KANYYLIN ASETTAMINEN

Kädet desinfioidaan ennen välineiden keräämistä, ennen ja jälkeen suojäkäsineiden pukemisen ja riisumisen. Kanyylin asettamisessa käytetään tehdaspuhtaita suojäkäsineitä.

- Tarvittavat välineet kerätään potilaan lähettyville esim. toimenpidekärrylle.
- Valitaan käyttötarkoitukseen soveltuva turvamekanismilla varustettu kanyyli ja valitaan pistopaikka. Taivekohtien kanylointiin liittyy suurentunut infektioriski.
- Pistopaikan iho desinfioidaan vähintään 70 %:lla alkoholilla kostutetulla taitoksella yhdensuuntaisin vedoin.
- Desinfektioaineen annetaan kuivua iholla ennen pistoa.
- Puhdistettua ihoaluetta ei kosketella ennen kanyylin asettamista.
- Kanyylit ovat kertakäyttöisiä, joten yksi pisto/kanyyli.
- Käytetty neula laitetaan suoraan särmäisjäteastiaan.
- Kanyyli kiinnitetään huolellisesti kiinnityssidoksella, jotta kanyyli ei pääse liikkumaan suonessa. Suositellaan ikkunallista kiinnityssidosta, jotta kanyylin juuri on nähtävissä.

KIRJAAMINEN / VIP- SCORE

Kirjaa potilaskertomukseen kanyylin laitto-, huolto- ja poistopäivä sekä oliko kanyyli potilaalla yksikköön tullessa. Kirjaa kanyylin juuren ihon kunto joka työvuorossa.

VIP-SCORE on näyttöön perustuva menetelmä, jolla arvioidaan kanyylin juuren ihon kuntoa.

- Tarkista kanyyli juuri kerran työvuoron aikana.
- Tarkkaile pistokohtaa aina, kun käsittelet kanyyliä.
- Kirjaa havainnot ja toimenpiteet potilastietojärjestelmään.

Versio: 2
Päivämäärä: 21.11.2024
Hyväksyjä: Sari Hämäläinen, 20.11.2024 10:34

KANYYLIN PÄIVITTÄINEN HOITO, VAIHTO JA POISTO

- Kanyylyä ei tarvitse vaihtaa rutiininomaisesti. Poikkeuksena ovat ensihoitotilanteessa asetetut perifeeriset kanyylit, jotka on vaihdettava mahdollisimman pian, viimeistään 48 tunnin kuluessa asetuksesta. Ensihoitotilanteessa aseptiikkaa ei yleensä pystytä noudattamaan riittävästi.
- Kanyylin käsittelykertojen ja injektioporttien määrä tulee minimoida. Injektioportteihin liitetään vain steriilejä kertakäyttöisiä välineitä. Venttiilitulpan käytössä noudatetaan valmistajan ohjeita.
- Ennen käyttöä injektioportit ja venttiilitulpat desinfioidaan $\geq 70\%$ alkoholilla vähintään 15 sekunnin ajan ja desinfiointiaineen annetaan kuivua 5–10 sekuntia, ellei käytössä ole ollut desinfiokuva suojakorkki.
- Jos käytössä on desinfiokuva suojakorkki, sen käytössä noudatetaan valmistajan ohjetta.
- Injektioporttien korkit ja venttiilitulpat vaihdetaan, jos ne ovat veren tai muun eritteen tahrimia ja aina kun ne irrotetaan.

Versio: 2
Päivämäärä: 21.11.2024
Hyväksyjä: Sari Hämäläinen, 20.11.2024 10:34

- Kiinnityssidokset vaihdetaan, jos ne ovat irronneet tai likaantuneet. Peittävä harsosidos vaihdetaan vähintään joka toinen päivä.
- Veri ja muut eritteet pistokohdan ympäriltä puhdistetaan steriileillä taitoksilla, jotka on kostutettu keittosuolalla (0,9 %).
- Ennen uuden sidoksen kiinnittämistä pistokohta desinfioidaan vähintään 70 %:lla alkoholilla tai 2 % klooriheksidiinialkoholilla.
- Desinfointiaineen annetaan kuivua ennen uuden sidoksen laittamista.
- Mikäli kiinnityssidos ei ole vedenpitävä kanyyli suojataan suihkun ajaksi vettä läpäisemättömällä materiaalilla.
- Työvuoron aikana arvioidaan säännöllisesti kanyylin tarve ja tarkistetaan pistopaikka sekä suojakalvon paikallaan pysyminen.
- Kanyyli poistetaan, jos se on tarpeeton, pistokohdassa ilmenee infektion merkkejä (punoitus, turvotus, eritys) tai jos kanyyli on liukunut ulos suonesta.

LÄÄKKEEN ANTO

Desinfioi kädet ennen kanyylin ja nesteensiirtolaitteiden käsittelyä sekä niiden käsittelyn jälkeen.

Poista venttiilitulpan desinfioiva korkki ennen lääkkeen antamista. Ellei käytössä ole desinfioivaa korkkia, desinfioi injektioportti hankaamalla vähintään 70-prosenttisella alkoholilla vähintään 15 sekuntia ennen lääkkeenantoa ja desinfointiaineen annetaan kuivua 5–10 sekuntia ennen käyttöä.

Laita injektioporttiin uusi steriili korkki lääkkeen annon tai infuusion lopettamisen jälkeen.

KANYYLIN HUUHTELU

Kanyyli huuhdellaan:

- Kanyloinnin jälkeen.
- Ennen ja jälkeen lääkkeen antamisen lääkkeen kanssa sopivalla infuusionesteellä.
- Ennen infuusiota.
- Ennen ja jälkeen näytteenottamisen ja verituotteiden antamisen jälkeen.
- Rutiininomainen huuhtelu riippuen verisuonikatetryypistä, yleensä 6–12 tunnin välein.

Versio: 2
Päivämäärä: 21.11.2024
Hyväksyjä: Sari Hämäläinen, 20.11.2024 10:34

Valmista fysiologista keittosuolahuuhteluruiskua käytettäessä käytetään ns. pulsoivaa tekniikkaa, jotta kanyyliin saadaan virtausta. Huuhteluliuosta kanyyliin ruiskutettaessa on ruiskun mäntä pidettävä pohjassa, kun kolmitiehana suljetaan. Suonen kiinni oleminen voidaan varmistaa myös painamalla suonesta. Näillä toimilla estetään ruiskun irrottamisessa syntyvä pieni alipaine, joka voi vetää pienen määrän verta kanyyliin ja aiheuttaa tukoksen.

POTILAAN OHJAUS

Ohjaa potilasta välttämään kanyyliin ja nesteensiirtolaitteistoon koskemista sekä ilmoittamaan, jos kanyylin alue punoittaa, on turvonnut tai kipeä tai jos kanyyli vuotaa tai on kastunut. Ohjaa potilasta käsihygieniassa ja käsihuuhteen käytössä.

[Ääreislaskimokanyylin Potilasohje](#)

KANYYLI-INFEKTION ILMOITTAMINEN

Tee infektioilmoitus, jos kanyylin juuren iho punoittaa ja/tai on kipeä ja/tai on turvoksissa ja/tai erittää tai on selkeästi infektoitunut. Laita ilmoitukseen tieto kanyylista. Erittävästä kanyylin juuresta suositellaan ottamaan bakteeriviljelynäytteet ja kuumeilevasta potilaasta veriviljelyt. Hoitoon liittyvät infektiot ilmoitetaan KYSissä SAI (sairaalan infektio- ja antibioottiseuranta) – järjestelmään. ([SAI-herätteen tekeminen](#)) Muualla kuin KYS infektio seuranta toteutetaan yksikön sisäisellä työkalulla (esim. word tai exel).

PSHVA henkilöstö voi kerrata kanylointiin ja infuusioiden antamiseen liittyviä asioita LOVE IV - Lääke- ja nestehoito laskimoon ja verensiirrot -kurssin materiaaleista.